

שער תפילה

קובץ בית מדרש תפילה

הניסויי הלל, התש"פ

מסתורין ההיענות לתפילה

אמר רבי יהודה: אין לך דבר החביב על הקדוש ברוך הוא כמו תפלתם של צדיקים, ואף על פי שנח לו – פעמים שעושה בקשותיהם, פעמים שלא עושה.

שנו חכמינו: פעם אחת, היה העולם זקוק לגשם. בא רבי אליעזר וגזר ארבעים תעניות ולא בא הגשם. התפלל תפלה ולא בא הגשם.

בא רבי עקיבא וקם והתפלל, אמר: "משיב הרוח" – ונשבה רוח, אמר "ומוריד הגשם", ובא הגשם.

חלשה דעתו של רבי אליעזר. הסתפל רבי עקיבא בפניו. קם רבי עקיבא לפני העם ואמר: "אמשל לכם למה הדבר דומה: רבי אליעזר דומה לאהובו של המלך, שאוהב אותו יותר, וכאשר נכנס לפני המלך – נח לו ולא רוצה לתת לו בקשתו במהירות, כדי שפך לא יפרש ממנו, שנח לו שמשתהה אצלו. ואני – דומה לעבד של המלך, שמבקש בקשתו לפניו, ולא רוצה המלך שיכנס לשערי הארמון, וכל שכן שישתהה אצלו. אומר המלך: 'תנו לו בקשתו במהירות ולא יכנס לכאן!'"

כך רבי אליעזר הוא אהובו של המלך, ואני עבדו, ורוצה המלך שישתהה אצלו כל יום ולא יפרש ממנו. ואני – לא רוצה המלך שאכנס לשערי ארמונו."

נחה דעתו של רבי אליעזר.

(זהר שמות, חלק ב', טו ע"א)

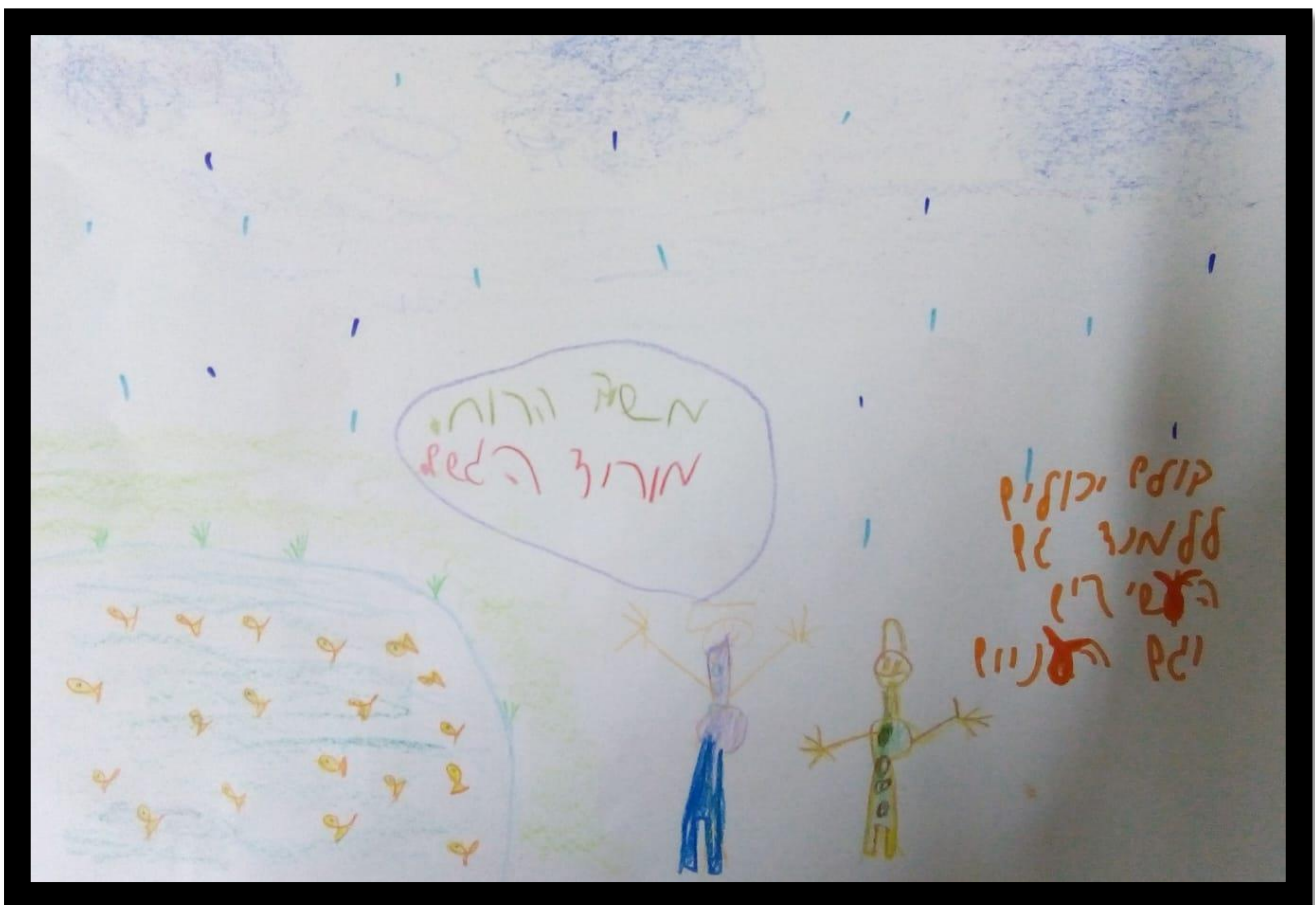

אייר: יונתן חדד, ג' כרמל

שליח צבור מיוחד במינו

רב נזדמן למקום אחד.
גזר תענית ולא ירדו גשמים.
ירד לפניו שליח צבור,
אמר "משיב הרוח" – ונשבה רוח,
אמר "מוריד הגשם" – וירדו גשמים.
אמר לו: מה מעשיך?
אמר לו: מלמד תינוקות אני,
ומקריא לבני עניים כבני עשירים,
ומי שאין לו – איני נוטל ממנו כלום;
ויש לי ברכה של דגים,
וכל מי שמסרב אני משחדו בדגים
ומשדלו עד שהוא בא וקורא.

(תלמוד בבלי, תענית כד ע"א)

איירו: מעיין פלדשטרן ומתן לבני. ב' גפן.

ממעמקים קראתיד

אמר לו רבי זריקא לרב ספרא: בוא ראה מה בין תקיפים (חזקים, בעלי כח) של ארץ ישראל לחסידים של בבל:

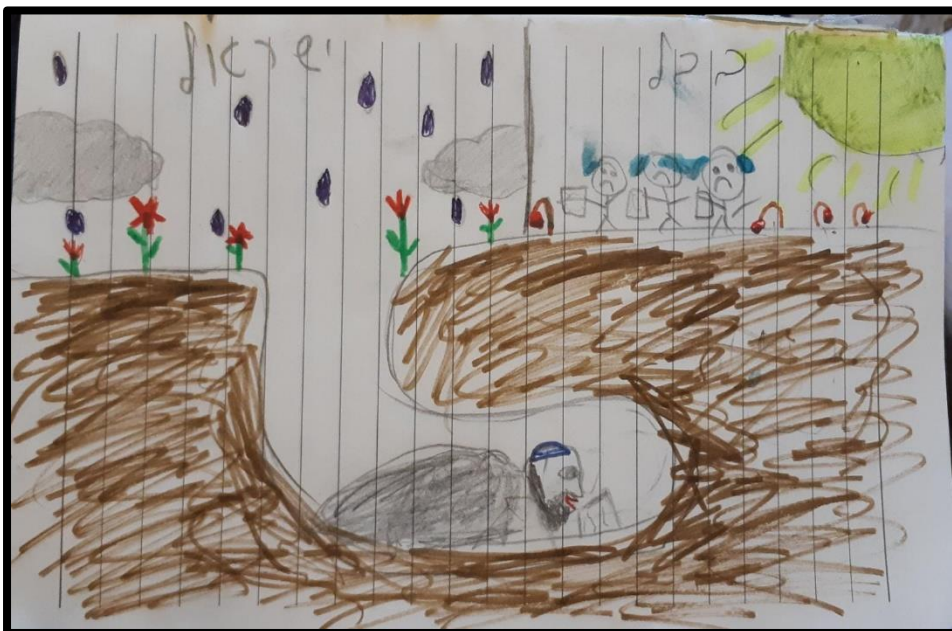
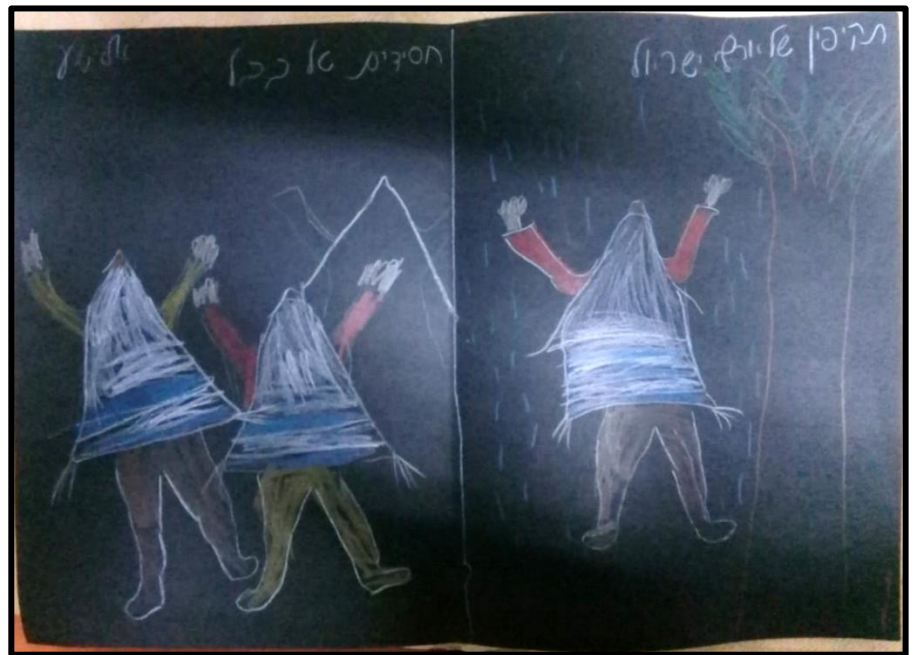
חסידים של בבל – רב הונא ורב חסדא – פאָשר הָיָה נִזְקָק הָעוֹלָם לְגֶשֶׁם, אָמְרוּ: נִתְכַּנֵּס יַחַד וּנְבַקֵּשׁ רַחֲמִים. אָפְשָׁר שְׁמִתְרַצָּה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיָבוֹא גֶשֶׁם.

תקיפים של ארץ ישראל, כגון רבי יונה אביו של רבי מני, פאָשר הָיָה נִצְרָךְ הָעוֹלָם לְגֶשֶׁם, הָיָה נִכְנָס לְבֵיתוֹ, וְאָמַר לָהֶם: תָּנוּ לִי שֶׁק וְאַלְדּוּ וְאַבִּיֵא לִי בְּזוּז תְּבוּאָה. פאָשר הָיָה יוֹצֵא הַחוּצָה, הֵלֵךְ וְעָמַד בְּמָקוֹם עֵמֶק, שֶׁכְּתוּב: "מִמַּעַמְקִים קְרָאתִיד ה'" (תהלים קל א'), וְהָיָה עוֹמֵד בְּמָקוֹם מְצֻנֶּע וּמִתְכַּסֶּה בְּשֶׁק וּמִבְקֵשׁ רַחֲמִים וּבֹא הַגֶּשֶׁם.

פאָשר הָיָה בָּא לְבֵיתוֹ, אָמְרוּ לוֹ: הֲבֵא אָדוֹן תְּבוּאָה! אָמַר לָהֶם: אֲנִי אוֹמֵר, הוֹאִיל וּבֹא גֶשֶׁם, עֲכָשׁוּ יְרוּחַ הָעוֹלָם.

(תלמוד בבלי, תענית כג ע"ב)

אייר: אלישע ויגודה. ג' כרמל.

איירה: אחינעם אברבנאל. ד' ראשית.

רבי מני מבקש עזרה

רבי מני בנו (של ר' יונה) היה. היו מצערים אותו של בית הנשיא. נשתטח על קברו של אביו.

אמר לו: אבא, אבא, אלו מצערים אותי.

יום אחד היו עוברים שם. נתפסו רגלי סוסייהם, עד שקבלו עליהם שלא יצערו אותו.

ועוד – רבי מני היה מצוי לפני רבי יצחק בן אלשיב. אמר לו: עשירים של בית חמי מצערים אותי.

אמר: יהיו עניים, ונהיו עניים.

אמר: הם דוחקים אותי. אמר: יתעשרו, ונתעשרו.

אמר: לא מקבלים עלי אנשי ביתי (אשתי). אמר לו: מה שמא? חנה. תתנפי חנה! ונתתה.

אמר לו: היא מתגנדרת עלי. אמר לו: אם כך, תחזר חנה לשחרותה. וחזרה חנה לשחרותה.

(תלמוד בבלי, תענית כג, ע"ב)

איירה: צרי כהן.

האם יש תפילה מנדנדת?

שאל אנטונינוס את רבנו הקדוש : מהו להתפלל בכל שעה?
אמר לו : אסור.
אמר לו : למה?
אמר לו : שלא ינהג קלות ראש בגבורה.
לא קבל ממנו.

מה עשה רבנו הקדוש?
השכים אצלו, אמר לו : קירי פירי!
לאחר שעה נכנס אצלו, אמר לו אמפרטור!
לאחר שעה אמר לו : שלום עליך המלך!
אמר לו אנטונינוס : מה אתה מבזה במלכות?
אמר לו רבי : ישמעו אֶזְנֶיךָ מה שפיד אומר :
ומה אתה, שאֶתָּה בֶּשֶׁר וְדָם, השואל בשלומך בכל שעה אתה אומר "מבזה" ;
מלך מלכי המלכים – על אחת כמה וכמה שלא יהא אדם מטריחו בכל שעה.

(מדרש תנחומא לבראשית, מקץ, ט)

איירה : אילנה, ג' גלעד

איירו : שירי ועמליה, ג' גלעד

זהירות, כח מוגזם

אֱלֹהֵי הָהָה מְצוּי בִּישִׁיבָה שֶׁל רַבִּי.
פֶּעַם אַחַת, בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שָׁהָה לְבֹא.
אָמַר לוֹ רַבִּי: לָמָּה שָׁהָה מֵר הַיּוֹם?
אָמַר לוֹ: עַד שֶׁהַעֲמִדְתִּי אֶת אֲבָרְהָם, וְרַחֲצֵתִי יָדַי, וְהִתְפַּלֵּל, וְהִשְׁכַּבְתִּיו, וְכֹן לִיצְחָק,
וְכֹן לִיעֲקֹב.

- וְנַעֲמִידִם מֵר כָּלִם בְּבֵת אַחַת?

- חוֹשֶׁשׁ הֵייתִי, שֶׁמָּא יִתְחַזְקוּ בְּתַפְלָה וְיָבִיאוּ מְשִׁיחַ קֹדֶם זְמָנוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי: וַיֵּשׁ דְּגֻמָּתֶם בְּעוֹלָם הָהָה?
אָמַר לוֹ: יֵשׁ, ר' חֲזִיא וּבָנָיו.

גָּזַר רַבִּי תַעֲנִית וְהוֹרִידוּ אֶת ר' חֲזִיא וּבָנָיו.
אָמְרוּ "מְשִׁיב הָרוּחַ" – וְנִשְׁבָּה רוּחַ;
אָמְרוּ "מוֹרִיד הַגֶּשֶׁם" – וְנִרְדּוּ גֶשֶׁמִּים.
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לוֹמֵר "מַחֲיָה הַמֵּתִים" – נִדְּעָזַע הָעוֹלָם.
אָמְרוּ בְּרַקִּיעַ: מִי גָלָה רֹז זֶה בְּעוֹלָם?
אָמְרוּ: אֱלֹהֵינוּ.
הִבִּיאוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ וְהִלְקוּהוּ שְׁשִׁים רְצוּעוֹת שֶׁל אֵשׁ.
הִלְךְ וְנִדְּמָה לָהֶם כְּדָב שֶׁל אֵשׁ, נִכְנַס בִּינֵיהֶם וּטְרָדָם.

(תלמוד בבלי, בבא מציעא, פה ע"ב)

איירו בפלסטלינה: מיכל הרבסט
ויסעור ענבר. כתה א'.

אבא חלקיה ואשתו מורידים גשם

אבא חלקיה בן בנו של חוּנִי המַעֲגֵל הָיָה, וּכְשֶׁהָיָה הָעוֹלָם נֹצֵרֶךְ לְגִשְׁמִים הָיוּ הַחֲכָמִים מְשַׁגְּרִים אֶצְלוֹ, וּבִקֵּשׁ רַחֲמִים וְיִרְדּוּ גִשְׁמִים.

פַּעַם אַחַת נֹצֵרֶךְ הָעוֹלָם לְגִשְׁמִים. שֶׁגָּרוּ אֶצְלוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבִּקֵּשׁ רַחֲמִים. בָּאוּ לְבֵיתוֹ וְלֹא מָצְאוּהוּ. הָלְכוּ אֶצְלוֹ לִשְׁדָּה וּמָצְאוּהוּ שֶׁהוּא עוֹדֵר. וְלֹא הִסְבִּיר לָהֶם פָּנָיו - נִתְּנוּ לוֹ שְׁלוֹם.

לְעֵרֵב לְקֹט עֲצִים, וְהָיָה טַעוֹן הָעֲצִים וְהַמַּעֲדָר עַל כְּתִפּוֹ אַחַת וְטִלִּיתוֹ עַל כְּתִפּוֹ שֵׁנִיָּה. כָּל הַדֶּרֶךְ לֹא הָיָה נוֹעֵל מִנְעָלָיו, כְּשֶׁהִגִּיעַ לְמִים נָעַל מִנְעָלָיו. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְבֵין קוֹצִים וּבִרְקָנִים הִגְבִּיהַ בְּגָדָיו.

כְּשֶׁהִגִּיעַ לְעִיר יָצָאָה אִשְׁתּוֹ כְּשֶׁהָיָה מְקַשֶּׁטֶת, וּכְשֶׁהִגִּיעַ לְבֵיתוֹ נִכְנְסָה אִשְׁתּוֹ תַּחֲלָה וְאַחֵר כָּךְ נִכְנָס הוּא וְאַחֵר כָּךְ נִכְנְסוּ הַחֲכָמִים. יָשָׁב לִסְעֹד וְלֹא אָמַר לַחֲכָמִים: "בָּאוּ וְסַעְדוּ". פָּרַס פֶּת לְתִינוּקוֹת, לְגִדּוֹל נִתַּן פְּרוֹסָה אַחַת וְלַקְטָן - שְׁתֵּים.

אָמַר אַבָּא חֲלָקְיָה לְאִשְׁתּוֹ: יוֹדַע אֲנִי שֶׁלֹּא בָּאוּ אֶצְלִי הַחֲכָמִים אֶלָּא בְּשִׁבִּיל גִּשְׁמִים, נִעְמַד וְנִעְלָה לְעִלְיָה וּבִבְקֵשׁ רַחֲמִים, אֶפְשָׁר שְׂתִירְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיִרְדּוּ גִשְׁמִים, וְלֹא נִחְזִיק טוֹבָה לְעַצְמָנוּ. עָלוּ לְעִלְיָה.

עָמַד הוּא בְּזוּיָת זוֹ וְאִשְׁתּוֹ בְּזוּיָת זוֹ וּבִקֵּשׁוּ רַחֲמִים. קָדַם וְעָלָה עָנָן מֵצַד זְוִית שֶׁל אִשְׁתּוֹ.

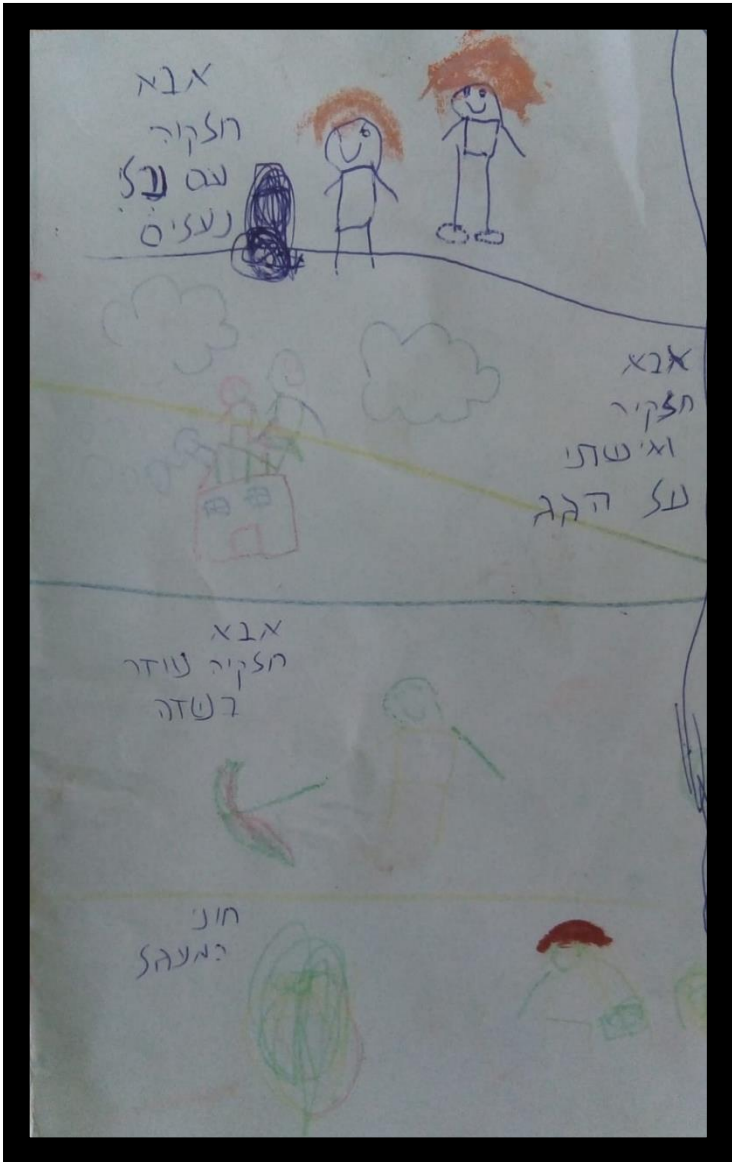
כְּשִׁירָד אָמַר לָהֶם: בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁלֹּא הִצְרִיךְ אֶתְכֶם לְאַבָּא חֲלָקְיָה.

אָמְרוּ לוֹ: יוֹדְעִים אֲנוּ שֶׁהַגִּשְׁמִים בְּזָכוּתָךְ יִרְדּוּ, אֶלָּא יִפְרֹשׁ לָנוּ מִרְדְּבָרִים אֵלּוּ שֶׁהֵם תְּמוּהִים לָנוּ: מִפְּנֵי מָה כְּשֶׁנִּתְּנוּ לָךְ שְׁלוֹם לֹא הִסְבַּרְתָּ לָנוּ פָּנִים? אָמַר לָהֶם: שְׂכִיר יוֹם הֵייתִי וְאִמְרָתִי: לֹא אֶתְבַּטֵּל.

- מִפְּנֵי מָה הֵייתָ טַעוֹן הָעֲצִים עַל כְּתִיף זוֹ וְהִטְלִית עַל כְּתִיף אַחֶרֶת?

- טִלִּית שְׂאוּלָה הֵייתָ, עַל מְנַת כָּךְ הַשְׂאִילוּהָ לִי וְעַל מְנַת כָּךְ לֹא הַשְׂאִילוּהָ לִי.

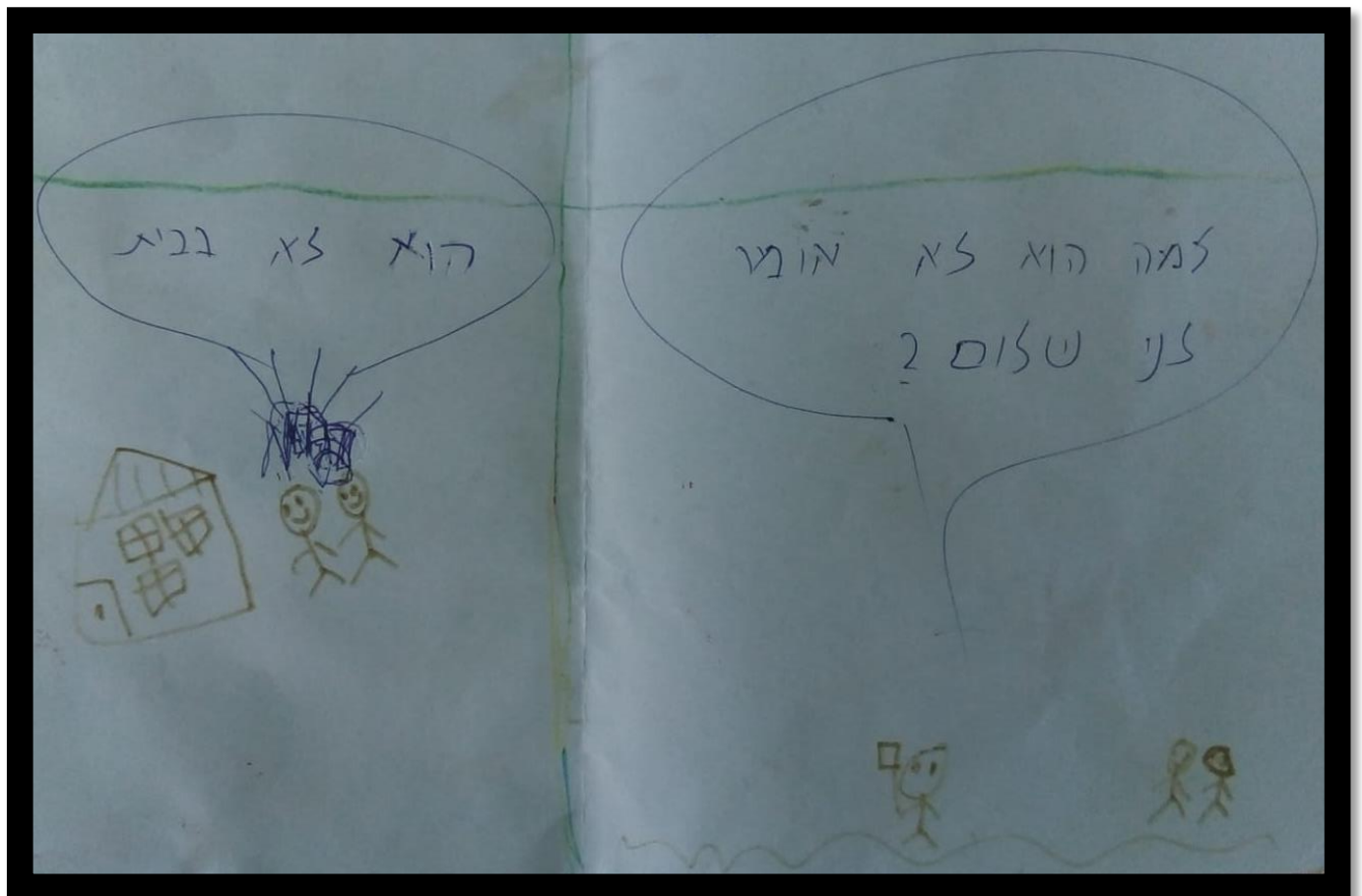
- מִפְּנֵי מָה כָּל הַדֶּרֶךְ לֹא נָעֲלַת מִנְעָלִים וּכְשֶׁהִגַּעְתָּ לַמִּים נָעֲלַתָּ?

אייר: חגי נחום. א.

- כל הדרך אני רואה, בפנים אין אני רואה.
- מפני מה כשהגעתי לקוצים וברקנים הגבהתי בגדי?!
- זה מעלה ארוכה וזה אין מעלה ארוכה.
- מפני מה כשהגעתי לעיר נצאה אשתך מקשטות?
- כדי שלא אתן עיני באשה אחרת.
- מפני מה נכנסה אשתך תחלה ואתה אחריה ואחר כך אני נכנסנו?
- משום שאין אתם בדוקים לי.
- כשישבת לסעד מפני מה לא אמרת לנו: "בואו וסעדו"?
- משום שלא היתה פתי מרבה ואמרת: אל יחזיקו לי חכמים טובה בחנם.
- מפני מה נתת לתינוק גדול פרוסה אחת ולקטן – שתיים?
- זה יושב בבית וזה – בבית המדרש.
- מפני מה קדם ועלה הענן מצד זוית אשתך ואחר כך מצד זוית שלך?
- משום שהאשה מצויה בבית ונותנת פת לעני וקרובה הנאתו; ואני נותן מעות לעני ואין הנאתו קרובה.

(תלמוד בבלי, תענית, דף כג, ע"א-ע"ב.)

אייר: בועז נחום. ב' גפן.

גשמים בתקופת תמוז

אדם אחד נתחייב מלקות בבית דינו של רבא, על שבעל נכרית.
הלקהו רבא ומת.

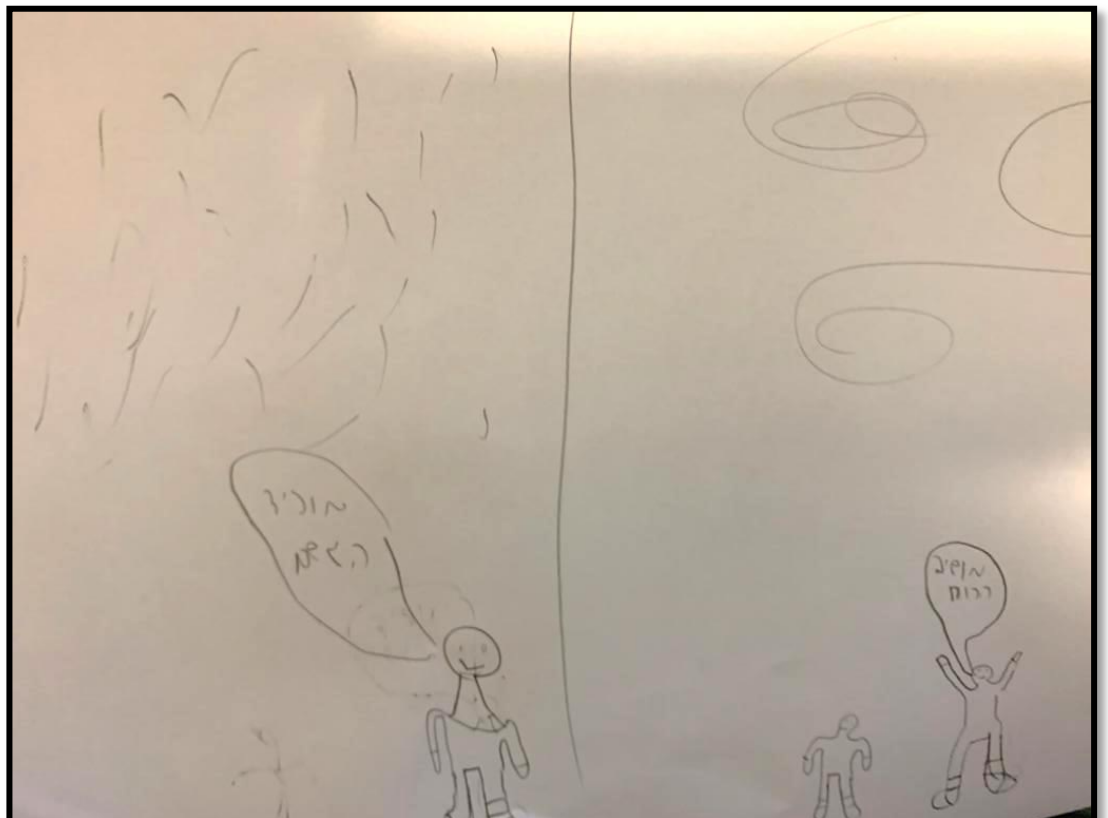
נשמע הדבר בית שבור המלך ובקש לצער את רבא.
אמרה לו איפרא הורמיז אמו: אל יהא לך עסק ביהודים הקלו,
שכל מה שהם שואלים מרבונם הוא נותן להם.
אמר לה: מהו?

- מבקשים רחמים ויורדים גשמים.
אמר לה: זה משום שזמן גשמים הוא,
אלא יבקש רחמים עכשו בתקופת תמוז ויורדו גשמים!

שלחו לרבא: פון דעתך ובקש רחמים שיורדו גשמים.
בקש רחמים ולא ירדו גשמים.
אמר לפניו: רבונו של עולם,
"באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו, פעל פעלת בימיהם בימי קדם" (תהילים מד, ב),
- ואנו בעינינו לא ראינו.
ירדו גשמים עד ששפכו מרזבי מחוץ לחדקל.

בא אביו ונראה לו בחלומו
ואמר לו: כלום יש מטריח כלפי שמים כל כך?
אמר לו: שנה מקומך.
שנה מקומו.
למחר מצא את מטתו רשומה בסכינים.

(תלמוד בבלי, מסכת תענית, כד, ע"ב)

כוחה של כריעה

רב יַעֲקֹב בָּנוּ שֶׁל רַב אַחָא בַר יַעֲקֹב שֶׁגָּרוּ אָבִיו אֶצֶל אַבְיִי.
כְּשֶׁחֲזַר רָאָהוּ שֶׁשְּׂמוּעוֹתָיו אֵינָן מְחַדָּדוֹת,
אָמַר לוֹ: אֲנִי עֲדִיף מִמֶּךָ, שֶׁב אַתָּה וְאֲנִי אֶלֶךְ.
שָׁמַע אַבְיִי שֶׁהוּא בָּא,
וְהָיָה מֵזִיק אֶחָד בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל אַבְיִי,
וְכִשְׁהָיוּ נִכְנָסִין לְשֵׁם בְּשָׁנִים אֶפְלוּ בַּיּוֹם הָיוּ נִזְקָקִין.
אָמַר לָהֶם אַבְיִי: לֹא יִתֵּן לוֹ אָדָם אֶכְסֵנְיָא, אֶפְשָׁר שִׁיעָשָׂה נֶס.
נִכְנָס וְלָן בְּאוֹתוֹ בֵּית הַמִּדְרָשׁ;
נִדְמָה לוֹ כְּתַנּוּן שֶׁל שְׂבָעָה רָאשִׁים, וּבְכָל כְּרִיעָה וְכְרִיעָה נָשָׂר רֹאשׁ אֶחָד.
אָמַר לָהֶם לְמַחֵר: אֶלְמָלָא נַעֲשֶׂה נֶס – סַכְנָתוֹנִי.

(תלמוד בבלי, קדושין, כט ע"ב)

איירו בפלסטלינה: יסעור ענבר, מיכל הרבסט ועמיחי מורנו. כתה א' וג' כרמל.

תפילה גם בעולם השדים

יום אחד נכנס אצל שלמה המלך אשמדי מלך השדים,
"(מלכים-א ה, יא) ואמר לו: אתה הוא שכתוב עליך "ויחפס מפל האדם"?
אמר לו שלמה: הן, כך הבטיחני הקדוש ברוך הוא.
אמר לו אשמדי: אם תרצה אני מראה לך דבר שלא ראית מימך!
אמר לו: הן.

מיד הושיט אשמדי ידו לארץ "תבל"
והוציא ממנה איש בעל שני ראשים וארבע עינים.
נזדעזע שלמה ונבהל
ואמר: הכניסוהו לחדר.

שלח וקרא לבניהו בן יהוידע.
אמר לו: תאמר, שיש תחתינו בני אדם?
אמר לו: חי נפשך, אדוני המלך, אם ידעתי; אלא שמעתי מאחיתפל שיש תחתינו בני
אדם.

אמר לו: אם אני מראה לך אחד מהם מה תאמר?
אמר לו: והיאך אתה יכול להראות מעמקה של ארץ, שהיא מהלך חמש מאות שנה,
ובין ארץ לארץ גם כן מהלך ת"ק שנה?
מיד שלח שלמה והביאו לאותו בן אדם אצלו.
כון שראוהו בניהו בן יהוידע נפל על פניו
ואמר: ברוך שהחניני וקימני והגיעני לזמן הזה!

אמר שלמה לאותו בן אדם: בן מי אתה?
— אמר לו מבני אדם אני, מתולדות קין.
— באיזה מקום מושבכם?
— בארץ "תבל".
— יש לכם שמש וירח?
— הן.
— מהיכן זורח השמש ולהיכן הוא שוקע?
— זורח במערב ושוקע במזרח.
— מה מעשיכם?
— אנו חורשים וקוצרים ורועים צאן ובקר.
— מתפללים אתם?
— הן.
— מה היא תפלתכם
— "מה רבו מעשיך, ה', כלם בחכמה עשית" (תהילים קד, כד)!

באותה שעה אמר לו שלמה: אם רצונך נחזירך למקומך.
אמר לו: עשו טובתכם והחזירוני למקומי.

מיד קרא המלך לאשמדי
ואמר לו: לך והחזירו למקומו.
אמר לו: איני יכול להחזירו למקומו לעולם.

כון שראה אותו בן אדם כך – נשא אשה והוליד ממנה שבעה בנים.
ששה מהם בדמות האם, ואחד בדמות האב, שהיו לו שני ראשים וארבע עינים.

ואותו האיש הזה חורש וקוצר, ונעשה עשיר גדול מעשירי עולם.
לאחר זמן מת האיש הזה והניח רשה לבניו.
התחילו הבנים מריבים.

הששה אמרו: אנו שבועה לחלק ממון אבינו.
ובעל שני הראשים אמר: אנו שמונה, ועלי לטל מן הירשה שני חלקים.

הלכו כלם אצל שלמה
ואמרו לו: אדונינו המלך! אנו שבועה,
ואחינו בעל שני הראשים אומר, שאנו שמונה,
ורוצה לחלק ממון אבינו לשמונה חלקים,
והוא רוצה לטל שני חלקים.

מיד קרא שלמה לסנהדרין
ואמר להם: מה אתם אומרים בדבר הזה?
— שתקו.

אמר להם שלמה: "לבקר משפט" (ירמיה כא, יב).

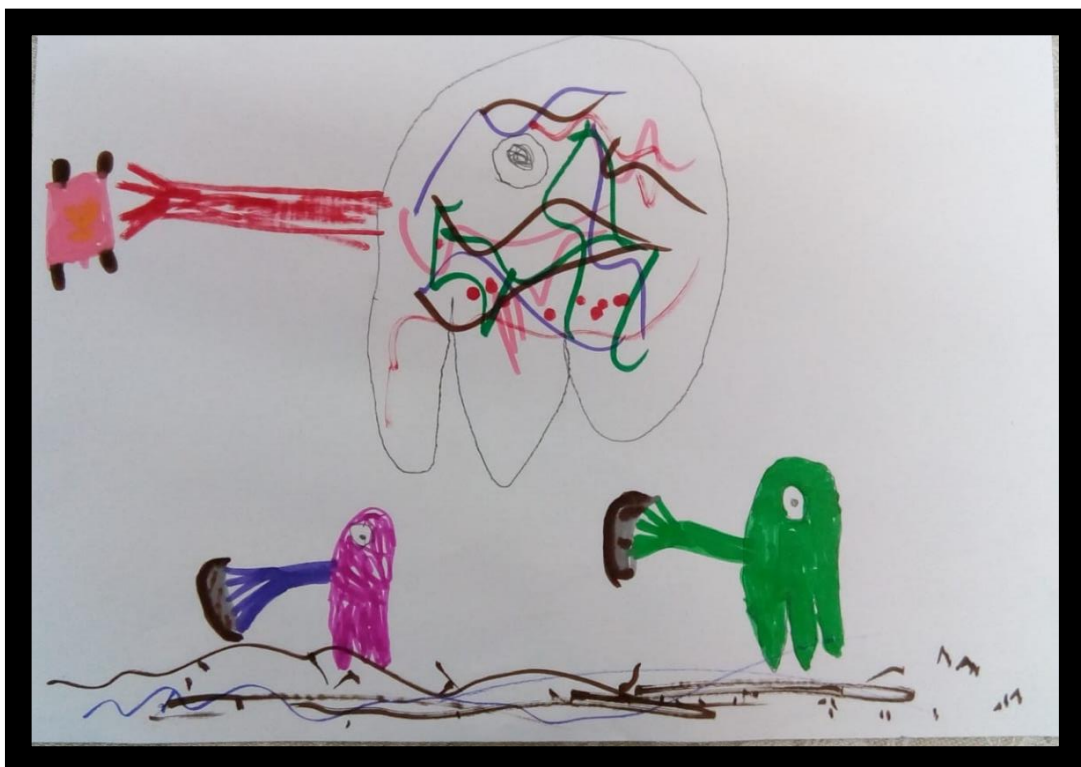
בחצי הלילה נכנס שלמה להיכל ועמד בתפלה לפני המקום
ואמר: רבונו של עולם, כשנגלית לי בגבעון
ואמרתי לי: "שאל מה אתן לך" (מלכים-א ג, ה),
לא שאלתי ממך לא כסף ולא זהב אלא חכמה, כדי לשפט בני אדם בצדק,
האר נא עיני להוציא דין אמת.
אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני נותן לך חכמה בבקר.

לבקר שלח שלמה וקבץ כל הסנהדרין
ואמר להם: הביאו לפני בעל שני הראשים.
מיד הביאוהו לפניו.
אמר להם: ראו, שאם יודע ומרגיש ראש זה מה שאני עושה לראש השני — אחד הוא,
ואם לאו — הם שנים.
אמר שלמה: הביאו מים חמים!
הביאו מים חמים וזרקו על ראש אחד.
צוח בעל שני הראשים: אדוני המלך, אנו מתים, אנו מתים!

כך שראו ישראל את משפט המלך תמהו ורעדו ופחדו כלם ממנו.

(בית המדרש, ד)

איירה: יובל הבר. א'.

צאצאי תפילה

מַעֲשֶׂה בְּשִׁלְשָׁה עֶשְׂרֵי אַחִים, שְׁמֵתוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרִי מֵהֶם בְּלֹא בָנִים.
בָּאוּ נְשִׂיהֶם לִפְנֵי רַבִּי וּבִקְשׁוּ לְהַתְיַבֵּם.
אָמַר לוֹ רַבִּי: לֵךְ וַיִּבְּמוּ.
אָמַר לוֹ: אֵין בְּיָדִי.
וְהָיוּ אוֹמְרוֹת: אָנוּ נִפְרָנִס כָּל אַחַת וְאַחַת חֹדֶשׁ בְּשָׁנָה.
אָמַר הוּא: וּמִי יִפְרָנִס בְּחֹדֶשׁ הָעֶבֶר?
אָמַר רַבִּי: אֲנִי אִפְרָנִס בְּחֹדֶשׁ הָעֶבֶר.
הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם וְהָלְכוּ לָהֶם.

לְאַחֵר שְׁלֹשׁ שָׁנִים בָּאוּ טַעוּנִים שְׁלֹשִׁים וְשָׁשָׁה תִּינוּקוֹת.
בָּאוּ וְעָמְדוּ לִפְנֵי בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי.
אָמְרוּ לְרַבִּי: כִּפֹּר שֶׁל תִּינוּקוֹת מִבְּקָשִׁים לְשֹׁאֵל בְּשִׁלּוּמָד.
הִצִּיץ רַבִּי מִן הַחֲלוֹן וְרָאָה אוֹתָם.
אָמַר לָהֶם: מָה מַעֲשִׂיכֶם?
אָמְרוּ לוֹ: אָנוּ מִבְּקָשִׁים שֶׁתִּתֵּן לָנוּ פִּרְנִסַּת אוֹתוֹ חֹדֶשׁ הָעֶבֶר.
נָתַן לָהֶם פִּרְנִסַּת חֹדֶשׁ הָעֶבֶר.

(תלמוד ירושלמי, יבמות, פרק ד, הלכה יב.)

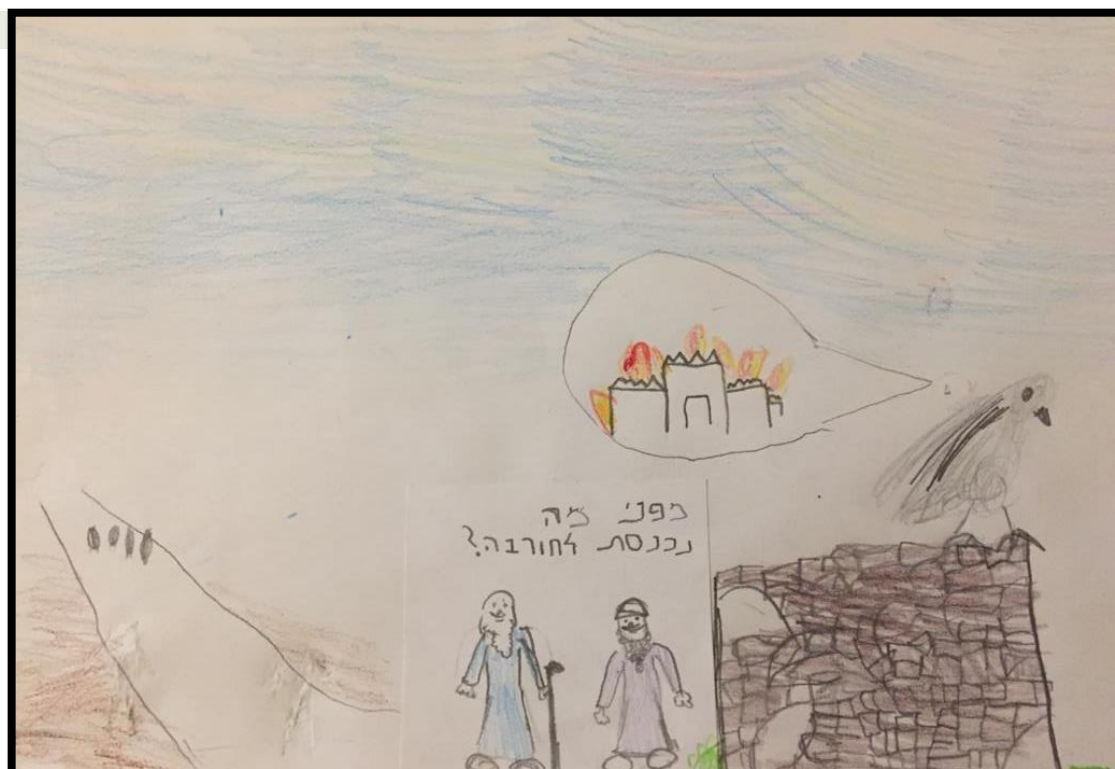
איירה: שושנה צוקער. ד' בכורים

סודות בחורבה

אמר ר' יוסי: פעם אחת הייתי מהלך בדרך
ונכנסתי לחרבה אחת מחרבות ירושלים להתפלל. בא אליהו זכור לטוב
ושמר לי על הפתח עד שסימתי תפילתי.
לאחר שסימתי תפילתי
אמר לי: שלום עליך, רבי!
אמרתי לו: שלום עליך, רבי ומורי!
אמר לי: בני, מפני מה נכנסת לחרבה זו?
אמרתי לו: להתפלל.
אמר לי: הנה לך להתפלל בדרך.
אמרתי לו: מתנא הייתי שמא יפסיקוני עוברי דרכים.
אמר לי: בני, מה קול שמעת בחרבה זו?
אמרתי לו: שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת:
אוי, שהחרבתי את ביתי,
ושרפתי את היכלי,
והגליתי את בני –
לבין האמות!
אמר לי: בני, חידך וחי ראשך!
לא שעה זו בלבד אומרת כך.
אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך;
ולא עוד, אלא בכל שעה שישראל נכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות
ועונים "אמן יהא שמיה רבא מברך",
הקדוש ברוך הוא, כביכול, מנענע ראשו ואומר:
אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך!
מה לו לאב שהגלה את בניו!
ואוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם!

(תלמוד בבלי, ברכות, ג, ע"א)

אייר: יונדב מזל רוזן צבי, ב' רמון

תפילה לרחמים על אהובה

רבי שידך את בנו לבית ר' חניא.
כשהגיע לכתב כתבה מתה הריבה.
אמר רבי: חס ושלום, יש פסול?
ישבו ובדקו במשפחות: רבי יצא משפטה בן אביטל ור' חניא יצא משמעי אחי דוד.
הלך ושידך את בנו לבית ר' יוסי בן זמרא.
פסקו לו שתים עשרה שנה לילך לבית המדרש.
העבירוה לפניו,
אמר להם: זהא שש שנים!
העבירוה לפניו,
אמר להם: אכניסנה ואחר כך אלך!
היה מתבייש מפני אביו.
אמר לו: בני, דעת קונך יש בדך.
מתחלה נאמר: "תבאמו ותטעמו בהר נחלתך, מכוון לשבתך פעלת" (שמות טו, יז)
ולבסוף נאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שם, כה, ח).
הלך וישב שתים עשרה שנה בבית המדרש,
עד שבא נעשית אשתו עקרה.
אמר רבי: מה נעשה?
נגרשנה – יאמרו: עניה זו לשוא שמרה.
נשיאנו אשה אחרת – יאמרו: זו אשתו וזו יונתו.
בקש עליה רחמים,
ונתרפאה.

(תלמוד בבלי, כתובות, סב, ע"ב)

תפילה מונעת מן הגורל לשלוט:

מַעֲשֵׂה הָיָה בְּר' יִנְאִי וְר' יוֹחָנָן שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים עַל שַׁעַר שֶׁל טְבֵרְיָה
וְהָיוּ שָׁם שְׁנֵי אֲסֵטְרוֹלוֹגִים.
רָאוּ שָׁם שְׁנֵי יְהוּדִים יוֹצְאִים לְמַלְאכָתָם.
אָמְרוּ אוֹתָם שְׁנֵי אֲסֵטְרוֹלוֹגִים:
אוֹתָם שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים יוֹצְאִים וְאֵינָם נִכְנָסִים, אֵלָּא הַנָּחֵשׁ שׁוֹרָפָם.

שָׁמְעוּ ר' יִנְאִי וְר' יוֹחָנָן. מָה עָשׂוּ?
יָשְׁבוּ עַל פֶּתַח הַמְּדִינָה לְדַע אִם נִכְנָסִים
אוֹתָם שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים לְמַלְאכָתָם – וְנִכְנָסוּ,
וְרָאוּ אוֹתָם ר' יִנְאִי וְר' יוֹחָנָן.
אָמְרוּ לְאֲסֵטְרוֹלוֹגִים: לֹא אָמַרְתֶּם שֶׁשְׁנֵי הָאֲנָשִׁים
הִלְלוּ יוֹצְאִים וְאֵינָם נִכְנָסִים, שֶׁהַנָּחֵשׁ שׁוֹרָפָם?
אָמְרוּ לָהֶם: הֵן.
אָמְרוּ לָהֶם: הֲרֵי יָצְאוּ בְּשָׁלוֹם וְנִכְנָסוּ בְּשָׁלוֹם!

הָיוּ הָאֲסֵטְרוֹלוֹגִים מְבִיטִים בָּהֶם.
אָמְרוּ לָהֶם: מָה עֲשִׂיתֶם בַּיּוֹם הַזֶּה?
אָמְרוּ לָהֶם: לֹא עָשִׂינוּ דָּבָר, אֵלָּא כָּשֵׁם שֶׁהֵינּוּ לְמוֹדִים לַעֲשׂוֹת:
קָרִינוּ אֶת שְׁמַע וְהַתְּפִלָּה.
אָמְרוּ לָהֶם: יְהוּדִים אַתֶּם?
אֵין דְּבָרֵי הָאֲסֵטְרוֹלוֹגִים מִתְקַיָּמִים בָּכֶם, שְׁאַתֶּם יְהוּדִים.
הָיוּ: "כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֵל מַעֲנִינִים
וְאֵל קִסְמִים יִשְׁמְעוּ וְאַתָּה לֹא כֹן נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים יח, יד).

(מדרש תנחומא, שופטים, י)

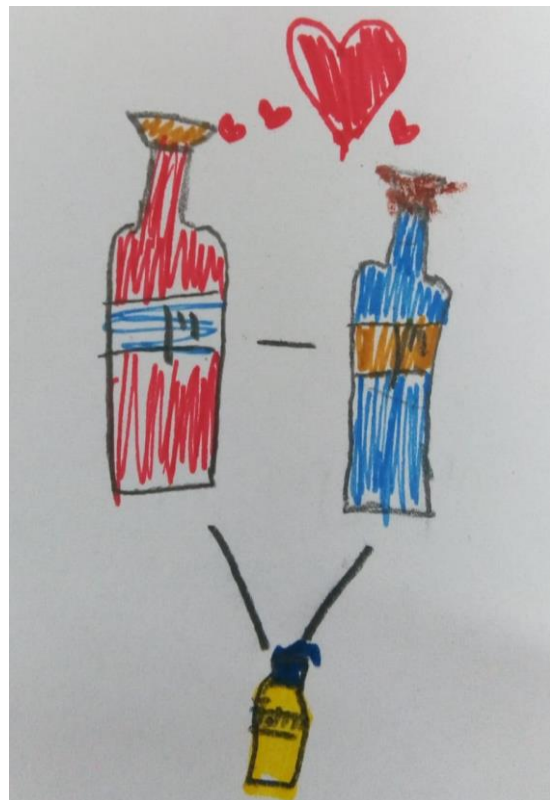
איירה: רעות אורן. ג' כרמל.

אלהי אלעזר עננו

ר' אלעזר בר' שמעון מצאו לבלש אחד שהוא תופס גנבים.
אמר לו: היאך אתה מכיר בהם?
וכי לא לחיות הם דומים שיוצאים בלילה ומתחבאים ביום?
ושמא אתה נוטל צדיקים ומניח רשעים?
אמר לו: ומה אעשה? מצות המלך היא.
אמר לו: בוא ואלמדך היאך תעשה:
הכנס בארבע שעות לחנות,
וכשתראה אדם שותה יין, יושב ומחזיק כוס בידו ומנמנם – שאל עליו:
אם תלמיד חכם הוא – השכים לתלמודו;
אם פועל הוא – השכים למלאכתו;
לא זה ולא זה – תפסהו, גנב הוא.
נשמעו הדברים למלך.
אמרו: "קורא האגרת הוא? הא השליח".
הביאו את ר' אלעזר בר' שמעון – והיה תופס גנבים.
שלח לו ר' יהושע בן קרחה: חמץ בן יין! עד מתי אתה מוסר עמו של אלהינו להריגה?
שלח לו: קוצים אני מכלה מן הפרס.
שלח לו: גבוא בעל הפרס ויכלה את קוציו.
פעם אחת פגע בו כובס אחד וקראו: חמץ בן יין.

איור: ניגון

איור: עלמה

אמר ר' אלעזר: משהוא חצוף כל כך – רשע הוא.
אמר לעבדיו: תפסוהו – ותפסוהו.
לאחר שנתישבה עליו דעתו – חזר אחריו לפדותו ולא נכל.

קרא על עצמו: "שִׁמְרֵנוּ פִּי וּלְשׁוֹנוֹ – שִׁמְרֵנוּ מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ (משלי כא, כג).
תלוהו.

עמד ר' אלעזר תחת העץ והיה בוכה.
אמרו לו: רבי, אל ירע בעיניך, שהוא ובנו באו אל נערה מארשה ביום הכפורים.
הניח ידו על בני מעיו ואמר: שישו, בני מעי, שישו,
ומה ספקות שלכם כד – ודאות שלכם על אחת כמה וכמה!
מבטח אני בכם שאין רמה ותולעה שולטת בכם.

ואף על פי כן לא נתישבה דעתו.

השקוהו סם של שנה

והכניסוהו לבית של שיש

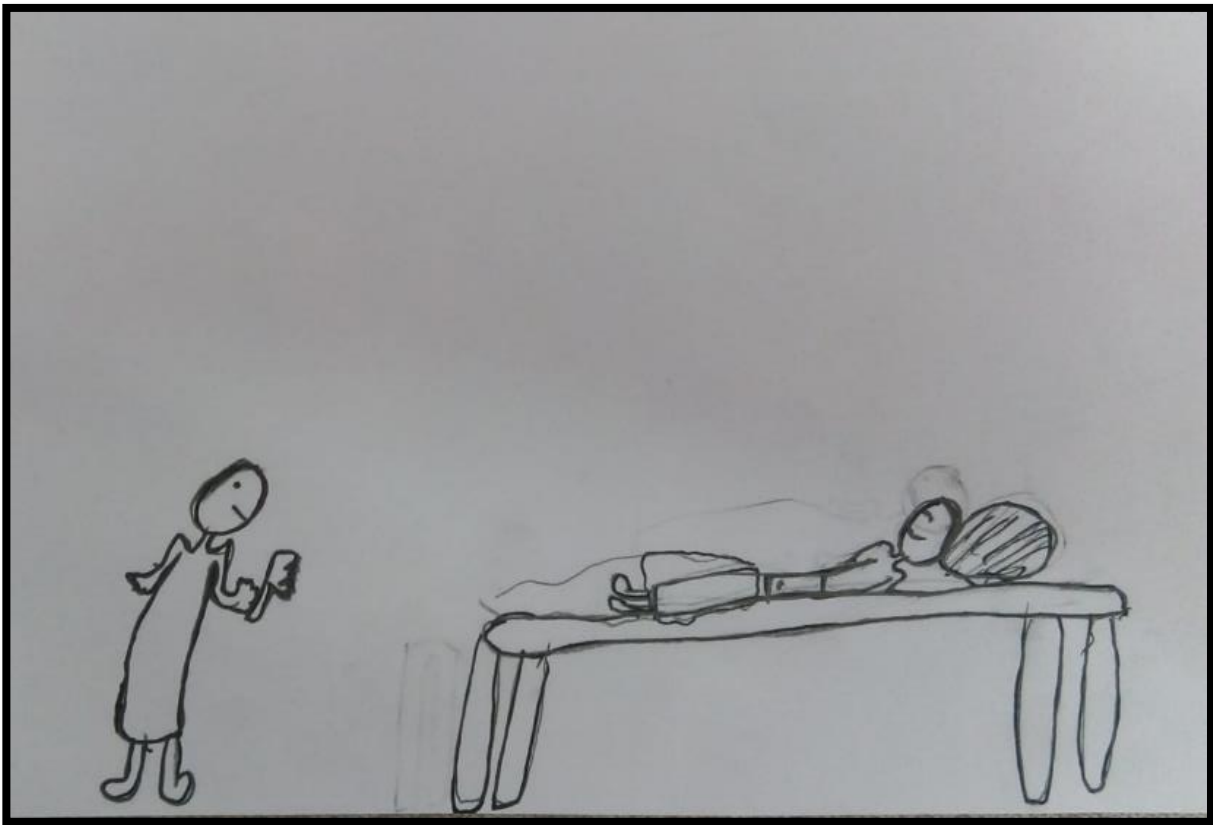
וקרעו כרסו

והוציאו מתוכו סלי סלים של חלב

והניחום בחמה בתמוז ובאב

ולא הסריחו.

קרא על עצמו: "אף בשרי ישפן לבטח" (תהילים טז, ט).

איירה: יעל בצלאל, ג' גלעד

ואף על פי כן עדין לא סמך ר' אלעזר בר' שמעון על דעתו –

וקבל על עצמו יסורים.

בערב היו מציעים תחתיו ששים מצעות

ובבקר היו מושכים מתחתיו ששים ספלים של דם ומגלה.

למחר עשתה לו אשתו ששים מיני לפד ואכלם והבריא.

ולא הניחתו אשתו לצאת לבית המדרש, כדי שלא יצירוהו חכמים.

בְּעֶרְבֹ אֲמַר לָהֶם לְיִסּוּרֵיוֹ : אַחֵי וְרַעִי, בּוֹאוּ!
בְּבֹקֶר אֲמַר לָהֶם : לָכוּ, מִפְּנֵי בְטוּל תּוֹרָה.

פַּעַם אַחַת שָׁמְעָה אִשְׁתּוֹ
וְאָמְרָה לוֹ : "בְּרָצוֹן אַתָּה מְבִיאָם עָלֶיךָ – כְּלִית מָמוֹן שֶׁל בֵּית אָבִיא!" –
מְרַדָּה עָלָיו וְהִלָּכָה לְבֵית אָבִיהָ.
הָיוּ מְהֻלָּכִים בָּיִם שְׁשִׁים סָפְנִים.
עָמַד עָלֵיהֶם נַחֲשׁוּל לְטַבָּעַם.
עָמְדוּ בְּתַפְלָה
וְאָמְרוּ : "אֱלֹהֵי אֱלֻעָזָר, עֲנֵנוּ!" –
וְנַח הָיָם מְזַעְפוֹ.
וְכִשְׁעָלוּ לִיבְשָׁה הִכְנִיסוּ לוֹ דֹּוֹרוֹן שְׁשִׁים עֶבְדִּים וְשְׁשִׁים אֲרָנְקָאוֹת בִּידֵיהֶם.
עָשׂוּ לוֹ שְׁשִׁים מִיָּנִי לָפֶד וְאָכְלָם.

פַּעַם אַחַת אָמְרָה אִשְׁתּוֹ לְבִתָּהּ : לָכִי וְרֹאִי בְשָׁלוֹמוֹ שֶׁל אָבִיךָ, מָה הוּא עֹכָשׁוֹ?
בָּאָה אֶצְלוֹ
וְאָמְרָה לָהּ : לָכִי וְאָמְרִי לְאִמָּךְ : "שְׁלָנוּ גְדוֹל מְשָׁלָהֵם".
קָרָא עַל עֲצָמוֹ : "הִיָּתָה כְּאֵנִיּוֹת סוֹחֵר, מִמֶּרְחֵק תִּבְיֵא לַחֲמָה" (משלי לא, יד).

אָכַל וְשָׁתָה וְהִבְרִיא וְיָצָא לְבֵית הַמִּדְרָשׁ.
הִבִּיאוּ לִפְנֵיו שְׁשִׁים מִיָּנִי דָם וְטֶהֱרָם.
הָיוּ הַחֲכָמִים מְרַנְּנִים
וְאָמְרוּ : אִפְשָׁר אֵין בָּהֶם סֶפֶק אֶחָד?
אָמַר לָהֶם ר' אֱלֻעָזָר : אִם כְּמוֹתֵי הוּא יִהְיוּ כָּלָם זִכְרִים,
וְאִם לֹא – תִּהְיֶה נִקְבָּה אַחַת בִּינֵיהֶם.
הָיוּ כָּלָם זִכְרִים, וְקִרְאוּם "אֱלֻעָזָר" עַל שְׁמוֹ.

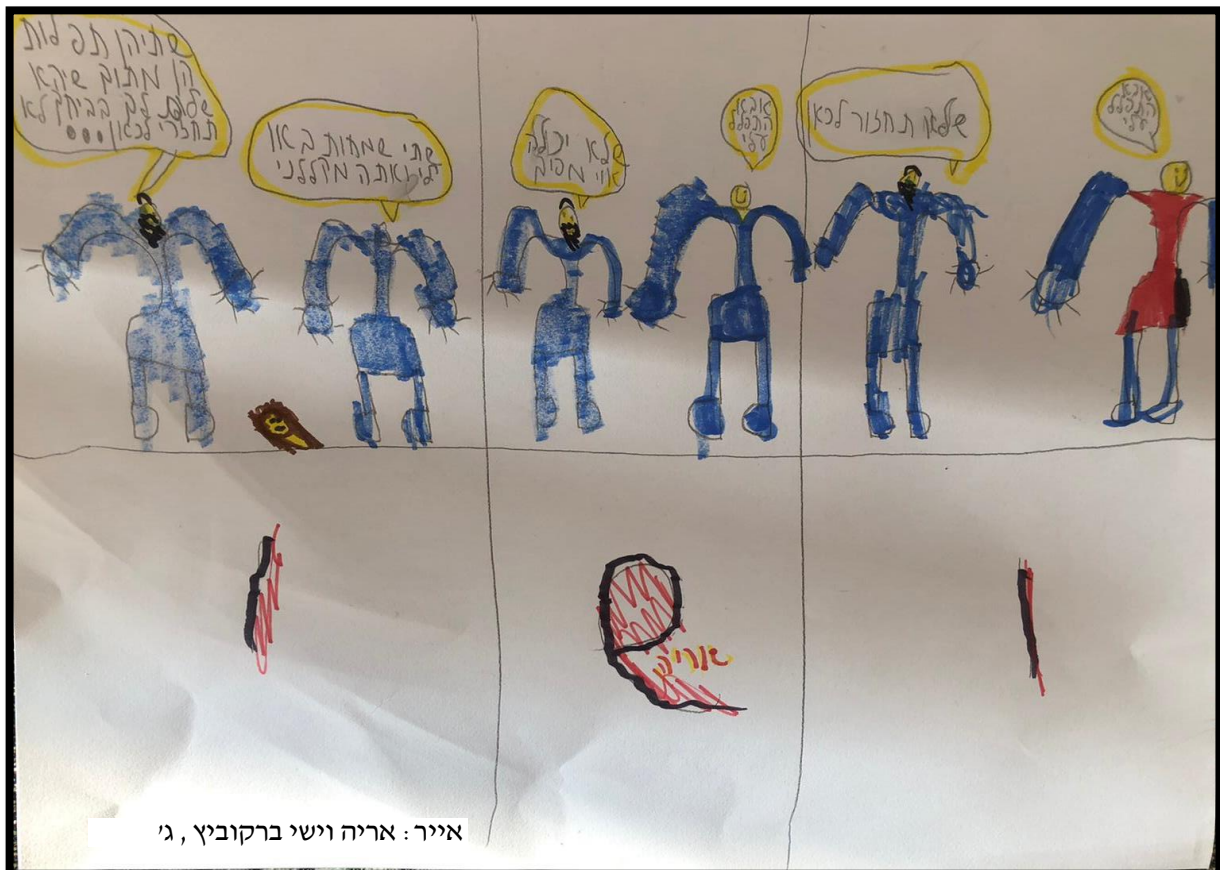
(תלמוד בבלי, בבא מציעא, פג ע"ב, פד ע"ב)

אייר : גלעד חדד, ד' ראשית

איזו מין תפילה?!

רבן גמליאל השיא את בתו.
 אמרה לו: אבא, התפלל עלי.
 אמר לה: שלא תחזרי לכאן.
 ילדה בן זכר.
 אמרה לו: אבא, התפלל עלי.
 אמר לה: שלא יכלה "אוי" מפיד.
 אמרה לו: שתי שמחות באו לי ואתה מקללני?
 אמר לה: שתיקון תפלות הן:
 מתוך שיהא שלום לך בביתך לא תחזרי לכאן;
 ומתוך שיהא בנך קים לא יכלה "אוי" מפיד:
 "אוי שלא אכל בנך, אוי שלא שתה בנך, אוי שלא הלך בנך לבית הכנסת".
 (מדרש בראשית רבה, כו, ד)

אייר: אריה וישי ברקוביץ, ג'

תפילות על בריונים

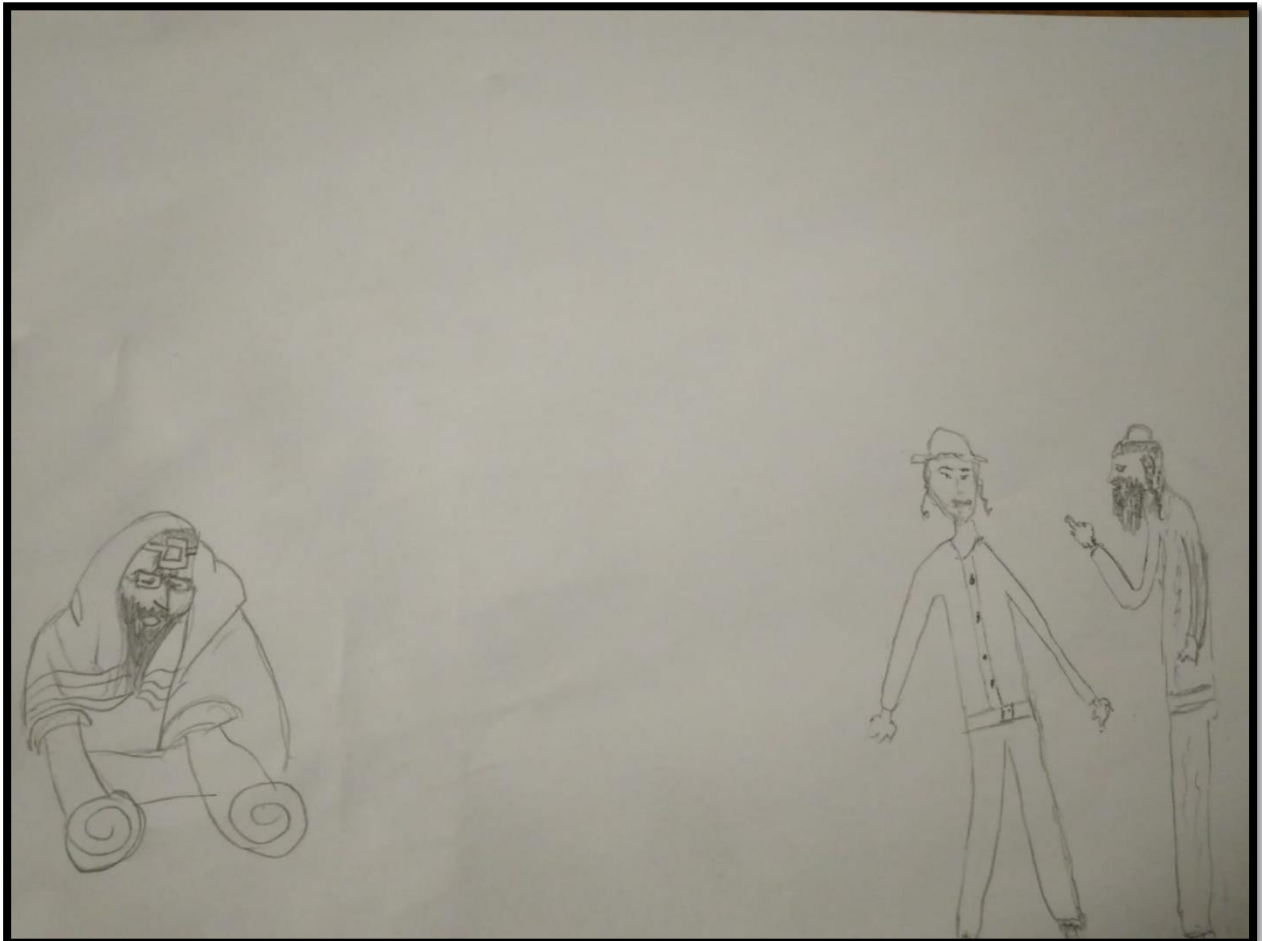
בשכונתו של ר' מאיר היו בריונים והיו מצערים אותו הרבה.
התפלל עליהם ר' מאיר שימותו.
אמרה לו ברוריה אשתו: מה דעתך?! משום שנאמר: "יתמו חטאים" (תהלים קד לה)!! וכי כתוב "חטאים"? "חטאים" כתוב!
ועוד: השפל לסוף המקרא: "ורשעים עוד אינם".
כך ש"יתמו חטאים" – "ורשעים עוד אינם"!
אלא בקש עליהם רחמים שיחזרו בתשובה!

בקש עליהם רחמים וחזרו בתשובה.

(תלמוד בבלי, ברכות, י, ע"א)

אותם בריונים שהיו בשכונתו של רבי זירא, שהיה מקרב אותם כדי שיחזרו להם בתשובה, והיו מקפידים חכמינו, באשר נחה נפשו של רבי זירא, אמרו: עד עכשו היה חרוץ קטן שוקים שהיה מבקש עלינו רחמים. עכשו מי יבקש עלינו רחמים? הרהרו בלבם ועשו תשובה.

(תלמוד בבלי, סנהדרין לו ע"א)

בהתעטף עלי נפשי

"וַיֵּרָא ה' הָיָא תַתְּהֵלֵל" (משלי לא, לא) - זֶה דִּוְרוֹ שֶׁל ר' יְהוּדָה בְּרַבִּי אִילְעָאי. אָמְרוּ עֲלָיו עַל רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי אִילְעָאי שֶׁהָיוּ שֹׂשֵׁה תַלְמִידִים מִתְּכַסִּין בְּטִלִית אַחַת וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה.
(בבלי סנהדרין כ' ע"א)

רבי יהודה, כאשר היה הולך לבית המדרש לקח כד על כתפיו. אמר: גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה.

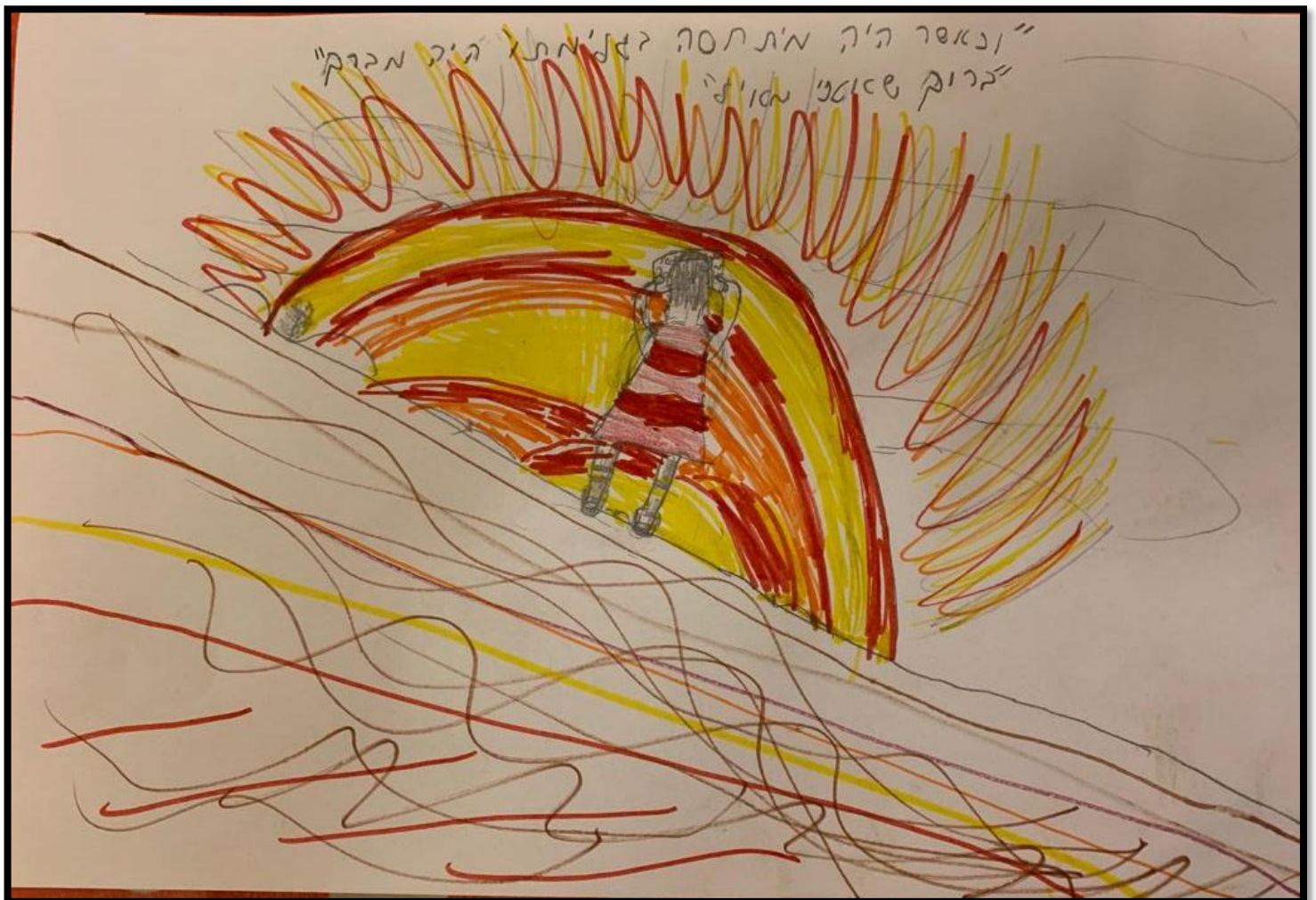
אשתו של רבי יהודה יצאה, לקחה צמר, עשתה גלימה עבה. כאשר יצאה לשוק – התכסתה בה, וכאשר יצא רבי יהודה להתפלל – היה מתכסה ומתפלל. וכאשר היה מתכסה בה היה מברך: "ברוך שעטני מעיל".

פעם אחת גזר רבן שמעון בן גמליאל תענית. רבי יהודה לא בא לבית התענית. אמרו לו: אין לו כסות.

שלח לו בגד ולא קבל. הגביה את המחצלת ואמר לו לשלוח: ראה מה יש כאן. אלא שלא נח לי שאהנה בעולם הזה.

(נדרים מט ע"ב – נ ע"א)

איירה: אביה רבינוביץ'. גי כרמל.

בדרך להתפלל בירושלים

ר' ישמעאל בר' יוסי עָלָה לְהִתְפַּלֵּל בִּירוּשָׁלַיִם.

עָבַר בְּעִיר שָׁכָם, וַרְאָה אוֹתוֹ כּוֹתֵי אֶחָד.

אָמַר לוֹ: לְהִיכֵן אֶתָּה הוֹלֵךְ?

אָמַר לוֹ: עוֹלָה לְהִתְפַּלֵּל בִּירוּשָׁלַיִם.

אָמַר לוֹ: וְלֹא עֲדִיף לָךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּהַר בִּרְכָה הַזֶּה, וְלֹא בְּזוֹ הָאֲשָׁפָה!־

אָמַר לוֹ: אוֹמֵר לָכֶם לָמָּה אַתֶּם דּוֹמִים, לְכָלֵב שֶׁהָיָה לְהוֹט אַחֲרֵי הַנִּבְלָה. כָּךְ – לְפִי שְׁאַתֶּם יוֹדְעִים שְׁעֲבוּדַת כּוֹכָבִים טְמוּנָה תַּחְתָּיו, שֶׁכָּתוּב: "וַיִּטְמֹן אֶתֶם יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית ל"ה, ד'), לְפִיכָךְ אַתֶּם לְהוֹטִים אַחֲרָיו.

אָמְרוּ: זֶה רוֹצֵה לְקַחְתָּהּ! וְנִתְנַעֲצוּ עָלָיו לְהַרְגּוֹ,

וְקָם וּבָרַח בְּלִילָה.

(בראשית רבה פא, ג)

איור: חירות שמידט. ד' בכורים

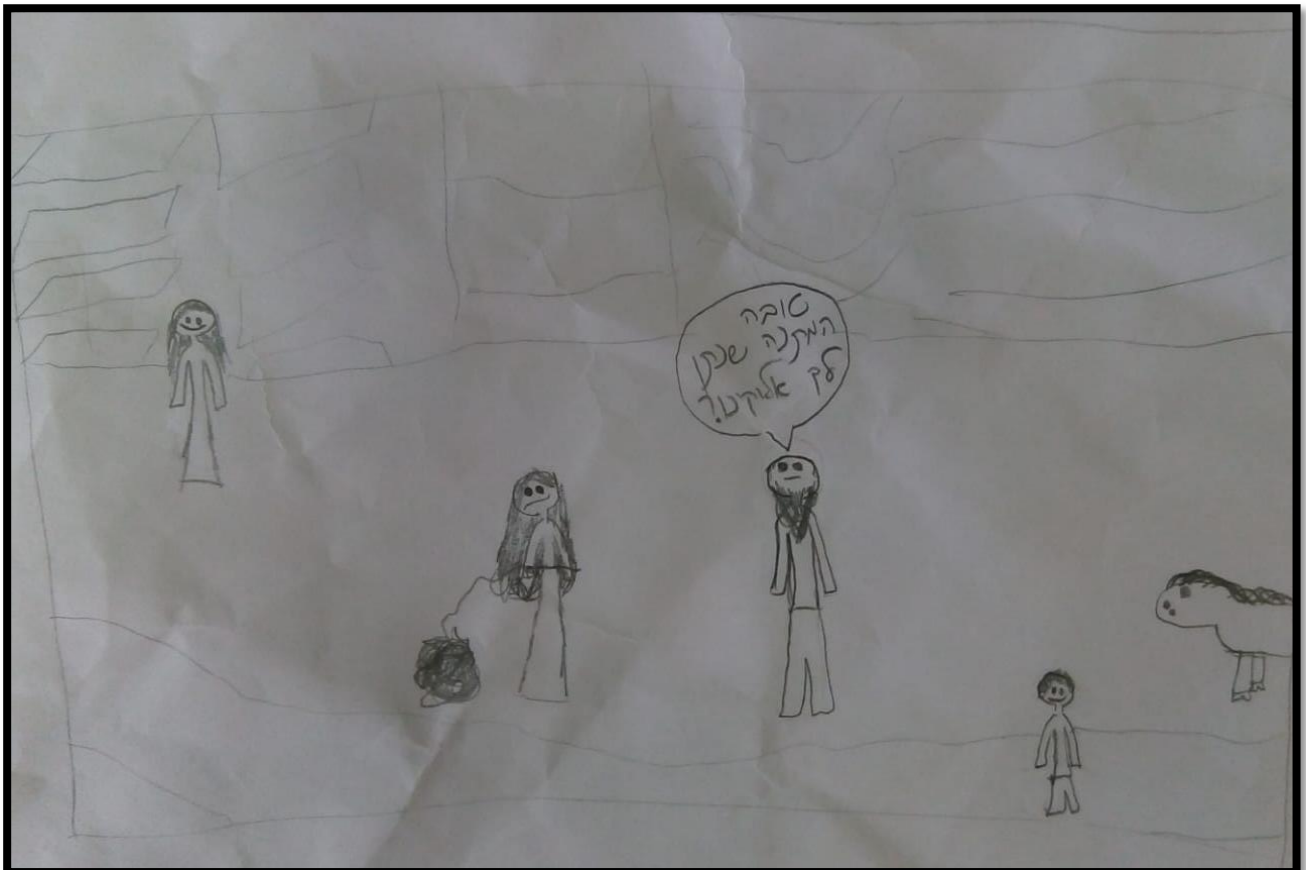

גלגולה של נסיכה

אמרה לו בת קיסר לרי' יהושע בן חנניה : אלהיכם נגר הוא,
שנאמר : "המקרה במים עליותי" (תהילים קד ג) ; אמר לו שיעשה לי מסתורית אחת.
אמר : לחיים!
בקש עליה רחמים, ונצטרעה.
הושיבוהו בשוק של רומי ונתנו לה מסתורית ;
שהיו נוהגים שכל שנצטרע ברומי נותנים לו מסתורית ויושב בשוק וסותר חוטים,
כדי שיראוהו בני אדם ויבקשו עליו רחמים.
פעם אחת היה עובר שם, והיתה יושבת וסותרת חוטים בשוק של הרומאים.
אמר לה : נכה המסתורית שנתן לך אלהי?
אמרה לו : אמר לאלהיך שיטל מה שנתן לי.
אמר לה : אלהיך שלנו - לתת נותן, לטל אינו נוטל.

(תלמוד בבלי, חולין, ס ע"א)

איירה : יערה אייזנמן. ג' כרמל.

תפילה על החולים

אָמרוּ עָליוּ עַל ר' חֲנִינָא בֶן דּוֹסָא, שֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל עַל הַחוֹלִים וְאוֹמֵר: זֶה חַי וְזֶה מֵת.

אָמרוּ לוֹ: מִנֵּין אַתָּה יוֹדֵעַ?

אָמַר לָהֶם: אִם שְׁגוּרָה תִּפְלְתִּי בְּפִי – יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל,

וְאִם לֹא – יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטַרֵף.

מַעֲשֵׂה שֶׁחָלָה בְּנוֹ שֶׁל רַבִּין גְּמְלִיאֵל.

שָׁגַר שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים אֶצֶל ר' חֲנִינָא בֶן דּוֹסָא לְבַקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים.

בְּיוֹם שֶׁרָאָה אוֹתָם עָלָה לַעֲלִיָּה וּבִקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים. בִּירִידָתוֹ אָמַר לָהֶם: לָכוּ, שֶׁחֲלַצְתִּי חֲמָה.

אָמרוּ לוֹ: וְכִי נִבְיָא אַתָּה?

אָמַר לָהֶם: לֹא נִבְיָא אֲנִי וְלֹא בֶן נִבְיָא אֲנִי, אֲלָא כֹּהֵן מְקַבְּלִי:

אִם שְׁגוּרָה תִּפְלְתִּי בְּפִי – יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקַבֵּל, וְאִם לֹא – יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטַרֵף.

יָשְׁבוּ וְכָתְבוּ וְכוֹנְנוּ אוֹתָהּ שָׁעָה.

וּכְשֶׁבָּאוּ אֶצֶל ר' גְּמְלִיאֵל, אָמַר לָהֶם: הֶעֱבֹדָה, לֹא חֲסִרְתֶּם וְלֹא הוֹתַרְתֶּם, אֲלָא כֹּהֵן מַעֲשֵׂה: בְּאוֹתָהּ שָׁעָה חֲלַצְתִּי חֲמָה וְשָׁאַל לָנוּ מִיָּם לְשִׁתּוֹת.

וְשׁוֹב מַעֲשֵׂה בֶר' חֲנִינָא בֶן דּוֹסָא שֶׁהָלַךְ לְלַמֵּד תּוֹרָה אֶצֶל רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי,

וְחָלָה בְּנוֹ שֶׁל רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי,

אָמַר לוֹ: חֲנִינָא בְּנִי, בִּקֵּשׁ עָלֵי רַחֲמִים – וְיִחְיֶה.

הֵנִיחַ רֹאשׁוֹ בֵּין בְּרָכָיו וּבִקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים וְיִחְיֶה.

אָמַר רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי: אֲלֻמָּלָה הִטִּיחַ בֶּן זַכַּאי אֶת רֹאשׁוֹ בֵּין בְּרָכָיו כָּל הַיּוֹם כָּלוֹ, לֹא הָיוּ מְשַׁגְּיחִין עָלָיו.

אָמְרָה לוֹ אִשְׁתּוֹ: וְכִי חֲנִינָא גָדוֹל מִמֶּךָ?

אָמַר לָהּ: לֹא, אֲלָא הוּא דּוֹמָה כְּעֶבֶד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֲנִי דּוֹמָה כְּשֵׁר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.

(תלמוד בבלי, ברכות, לד ע"ב).

אייר: אחיה קדון, ב' רמון

איירו: זוהר ויונתן אלה

איירה: גילי בר לבב, ג' כרמל

מה עדיף? בעולם הזה או בעולם הבא?

כָּל עֶרֶב שָׁפֶת הִיָּתָה אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל ר' חֲנִינָא בֶן דּוֹסָא רְגִילָה לְהַסִּיק הַתְּנּוֹר
וְהִטִּילָה בּוֹ אוֹד עֶשֶׂן, מְשׁוּם בּוֹשָׁה.
הִיָּתָה לָהּ שְׂכֵנָה רָעָה,
אָמְרָה: הֲרִי יוֹדַעַת אֲנִי שְׂאִין לָהֶם וְלֹא כָלוּם – אֵלֶּךְ וְאֶרְאֶה כָּל כֶּךָ מָהוּ!
הִלְכָה וְטָפְחָה עַל הַדִּלֶּת.
נִתְבַּיְשָׁה וְנִכְנְסָה לַחֲדָר.
נַעֲשָׂה לָהּ גֵּס וּמִצָּאָה הַשְׂכֵּנָה אֶת הַתְּנּוֹר מְלֵא כִפְרוֹת וְהָעֶרְבָה מְלֵאָה עֶסֶה,
אָמְרָה לָהּ: פְּלוֹנִית, פְּלוֹנִית!
הִבִּיאִי מִרְדָּה, שְׁפִתֶּךָ נִתְחַרְכָּה!
אָמְרָה לָהּ: אֵף אֲנִי נִכְנְסִיתִי לְכֶךָ...

אָמְרָה לוֹ אֲשֶׁתּוֹ לְר' חֲנִינָא: עַד אֵימָתִי אֲנִי מַצְטַעְרִים וְהוֹלְכִים כָּל כֶּךָ?
אָמַר לָהּ: וּמָה נַעֲשֶׂה?
אָמְרָה לוֹ: בִּקֵּשׁ רַחֲמִים שְׂיִתְּנוּ לְךָ דָּבָר מִן הַטּוֹבָה הַגְּנוּזָה לַצַּדִּיקִים לַעֲתִיד לָבוֹא.
הִתְפַּלֵּל וְיִצְאָה כָּמִין פֶּסֶת יָד וְנִתְּנָה לוֹ רֶגֶל אַחַת שֶׁל שְׁלֹחַן זָהָב.
רָאָה בַּחֲלוּמוֹ, שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים אוֹכְלִים עַל שְׁלֹחַן זָהָב שֶׁל שְׁלֹשׁ רִגְלִים וְהֵם עַל שְׁלֹחַן שֶׁל
שְׁתֵּי רִגְלִים.
אָמַר לָהּ: נֹחַ לְךָ שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים יֹאכְלוּ עַל שְׁלֹחַן שֶׁל שְׁלֹשׁ רִגְלִים,
וְאֲנִי נֹאכֵל עַל שְׁלֹחַן שֶׁנִּטְלָה אַחַת מִרִגְלָיו?
אָמְרָה לוֹ: וּמָה נַעֲשֶׂה?
הִתְפַּלֵּל וְיִטְלוּהָ מִמֶּךָ. הִתְפַּלֵּל וְנִטְלוּהָ.

שֵׁנו: גְּדוֹל הַגֵּס הָאֲחֵרוֹן יוֹתֵר מִן הָרֵאשׁוֹן,
שֶׁכֶּךָ מְקַבְּלִים אֲנִי: מִן הַשָּׁמַיִם נוֹתְנִים אֲבָל אֵין נוֹטְלִים.

(תלמוד בבלי, מסכת תענית, כד, ע"ב - כה, ע"א.)

אייר: פלאי גנור. א'.

קנאת הארץ

מעשה בתלמיד אחד של רבי שמעון בן יוחאי שניצא לחוץ לארץ, ובא משם עשיר.
והיו התלמידים רואים אותו ומקנאים בו, ומבקשים אף הם לצאת לחוץ לארץ.
כשנודע הדבר לרבי שמעון, הוציאן לבקעה אחת של פגי מדון, והתפלל ואמר: בקעה
בקעה, מלאי עצמך דינרי זהב! התחילה הבקעה מושכת דינרי זהב לפניהם.
אמר להם: אם זהב אתם מבקשים, הרי זהב, טלו לכם.
אלא היו יודעין: כל מי שהוא נוטל עכשו, חלקו של עולם הבא הוא נוטל, שאין מתן
שכר התורה אלא לעולם הבא.

(שמות רבה נב, ג)

עיצוב וצילום: יסעור ענבר. א'.

